

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України
«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України
щодо уточнення підстав та порядку арешту нерухомого майна»
(реєстр. № 14325 від 23 грудня 2025 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності на засіданні 11 березня 2026 року (протокол № 236) на виконання доручення Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення підстав та порядку арешту нерухомого майна» (реєстр. № 14325), поданий народним депутатом України Фрісом І.П. та іншими народними депутатами України.

Метою законопроекту є посилення правових засад захисту прав власників або володільців нерухомого майна при розгляді питань щодо накладення арешту на належне їм нерухоме майно у кримінальному провадженні.

Законопроектом пропонується внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та встановити, що:

1) розгляд клопотання про арешт нерухомого майна (у тому числі земельної ділянки) третьої особи під час досудового розслідування здійснюється за участі третьої особи або її представника (нова частина 8 статті 64² КПК України);

2) у разі відмови у задоволенні клопотання про застосування заходу забезпечення кримінального провадження та/або скасування заходу забезпечення кримінального провадження слідчий, дізнавач, прокурор не має права повторно звертатися до слідчого судді, суду з клопотанням про застосування відповідного заходу забезпечення кримінального провадження, якщо у клопотанні не зазначені нові обставини та докази, які не розглядалися слідчим суддею, судом (нова частина 8 статті 132 КПК України);

3) у кримінальному провадженні, в якому жодній особі не повідомлено про підозру, накладення арешту на нерухоме майно (у тому числі земельну ділянку) третьої особи у випадках, передбачених частиною другою статті 170 КПК України, здійснюється на підставі ухвали слідчого судді на строк не більше

чотирьох місяців, який може бути продовжений у межах строку досудового розслідування в порядку, передбаченому цією главою. У такому випадку в ухвалі про накладення арешту слідчий суддя зобов'язаний визначити строк дії такого арешту (нова частина тринадцята статті 170 КПК України);

4) неприбуття власника або володільця нерухомого майна (у тому числі земельної ділянки) або їх представника не перешкоджає розгляду клопотання про арешт нерухомого майна (у тому числі земельної ділянки), якщо такі особи були належним чином повідомлені про дату, час і місце розгляду клопотання та не повідомили про поважні причини свого неприбуття (новий абзац 2 частини першої статті 172 КПК України) тощо.

Заслухавши інформацію доповідача, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, представників органів досудового розслідування та інших запрошених осіб, всебічно обговоривши питання, Комітет вважає, що положення законопроекту дозволять удосконалити процедури арешту майна; створити належний процесуальний механізм для захисту прав третіх осіб, щодо майна яких вирішується питання про арешт; встановити чіткий процесуальний статус третьої особи, визначити її права, обов'язки та гарантії участі в кримінальному провадженні; забезпечити спеціальний процесуальний режим захисту прав власників і володільців майна, що не є підозрюваними чи обвинуваченими, але щодо їхнього майна вирішується питання про арешт; усунути ризики для зловживань, коли арешт майна використовується не як інструмент забезпечення кримінального провадження, а як засіб тиску на власника або спосіб блокування господарської діяльності.

Разом з тим, Комітетом висловлено і деякі пропозиції, що потребуватимуть вирішення під час підготовки законопроекту до другого читання, зокрема:

- замінити формулювання «нерухоме майно (в тому числі земельна ділянка)» на «нерухоме майно» й уніфікувати термінологію «третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт» та «інший власник або володільець майна»; обмежити право слідчого, прокурора повторно подавати клопотання про арешт без зазначення нових обставин та доказів; передбачити, що ухвала про арешт нерухомого майна має містити строк дії ухвали та визначити її оптимальний строк;

- зобов'язати слідчого суддю інформувати третіх осіб про розгляд клопотання про арешт нерухомого майна та надати потерпілому та/або його захиснику, представнику право ініціювати перед слідчим суддею клопотання про накладення арешту на майно у разі відмови чи бездіяльності дізнавача, слідчого чи прокурора щодо розгляду такого клопотання тощо.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження та пропозиції до деяких положень законопроекту.

З огляду на зазначене та керуючись пунктом 2 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», пунктом 1 частини першої статті 111, пунктом 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правоохоронної діяльності рекомендує Верховній

Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення підстав та порядку арешту нерухомого майна» (реєстр. № 14325) за результатами розгляду в першому читанні **прийняти за основу.**

Доповідачем від Комітету при розгляді питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України - Голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Іонушаса Сергія Костянтиновича.

Проект Постанови додається.

Просимо розглянути.

Голова Комітету

С. Іонушас

